

บทที่ 1

บทนำ



1.1 ความสำคัญของการศึกษา

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด จัดตั้งขึ้นเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อปี 2525 เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล มีเนื้อที่หมู่เกาะและน่านน้ำในทะเลตลอดชายฝั่งประมาณ 650 ตารางกิโลเมตร หรือ 406,250 ไร่ โดยมีเกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด มีเนื้อที่ประมาณ 268,125 ไร่ (เป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากเกาะภูเก็ต) สภาพทั่วไปของเกาะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ได้แก่ ป่าไม้ จัดเป็นป่าดิบเขียวตลอดปี ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาคตะวันออกเฉียงใต้ของไทยและทางใต้ของอินโดจีน พื้นน้ำที่ล้อมรอบเกาะมีปะการังมากมายหลายชนิด ทั้งปะการังแข็งและปะการังอ่อน ทัศนียภาพใต้น้ำมีความอุดมสมบูรณ์อยู่มากบนเกาะมีชายหาดที่สะอาดสวยงาม นอกจากนี้ยังมีน้ำตก และ สัตว์ป่าส่วนใหญ่เป็นนกชนิดต่างๆ เนื่องจากเกาะหลายเกาะเป็นที่อาศัยของชาวไทย - จีนมาหลายชั่วอายุคนสัตว์ป่าจึงมีไม่กี่ชนิด มีการถากถางป่าเพื่อการเพาะปลูกและอยู่อาศัย ก่อนที่จะมีการจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติแต่เมื่อเทียบกับพื้นที่แล้วประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของเกาะช้างยังคงเป็นป่าที่ไม่ถูกทำลาย ทั้งบริเวณด้านตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะยังมีความสำคัญด้านประวัติศาสตร์ ในการทำยุทธนาวีกับประเทศฝรั่งเศสอันมีสาเหตุสืบเนื่องมาจากปัญหาชายแดนที่ติดกับเขมร ซึ่งเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส ชาวบ้านประกอบอาชีพชาวประมง ทำสวนมะพร้าวและไม้ผลเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันในระยะหลังที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความเจริญเติบโตเป็นอย่างมาก การท่องเที่ยวในบริเวณอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างจึงได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประชาชนในพื้นที่บางกลุ่มเปลี่ยนแปลงอาชีพและการใช้ที่ดิน สุกิจกรรมในด้านการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และ กายภาพ ผลกระทบเหล่านี้มีทั้งโดยตรงและโดยอ้อมทำให้การใช้ทรัพยากรอันมีค่าและ อุดมสมบูรณ์เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการใช้ทรัพยากรที่ขาดประสิทธิภาพและฟุ่มเฟือย เช่น ทรัพยากรที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ สภาพภูมิทัศน์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีของเสียเหลือทิ้งของการใช้ทรัพยากรอันส่งผลกระทบต่อ

ต่อพื้นที่และประชาชนพื้นถิ่น หากขาดแนวทางหรือการวางแผนในการพัฒนา และ ใช้ทรัพยากร แล้วผลของการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ จัดว่าเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งประเทศ การศึกษานี้จึงมุ่งศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาด้านกายภาพที่ สอดคล้องกับการใช้ กิจกรรมในพื้นที่ รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการ ประสาน ทั้งสองส่วนให้สามารถร่วมกัน โดยเกิดปัญหาต่างๆ น้อยที่สุด หรือเป็นการส่งเสริมซึ่งกันและกัน อันเป็นการใช้ทรัพยากรให้ยั่งยืนและยาวนาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของสภาพพื้นที่ในด้าน ความสมบูรณ์ของทรัพยากร ธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติและพื้นที่ใกล้เคียง กับสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ

1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการ ข้อคิดเห็น แนวโน้ม ของประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยว และนโยบายของภาครัฐบาล ต่อการพัฒนามีผลต่อพื้นที่โครงการ

1.2.3 เพื่อหาแนวทางในการวางแผนพัฒนา ให้เกิดความสมดุลย์ทางด้านกายภาพ และสภาพแวดล้อมโดยให้สอดคล้องกับการขยายตัวของการตั้งถิ่นฐานของประชาชน การใช้ กิจกรรมในพื้นที่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาจะมุ่งเน้นบริเวณพื้นที่เกาะช้าง และพื้นที่ที่มีส่วนเชื่อมโยงกับ เกาะช้าง เพราะเป็นเกาะที่มีพื้นที่และการใช้กิจกรรมมากที่สุด

1.4 การศึกษาและการเก็บข้อมูล

ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิใน พื้นที่ โครงการ และจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ฯลฯ จากแหล่งต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลที่ศึกษาและ เก็บรวบรวมประกอบด้วย

1.4.1 ข้อมูลด้านกายภาพของพื้นที่โครงการ เช่น สภาพแวดล้อมของที่ตั้ง ลักษณะพื้นผิวภูมิประเทศ ธรณีสัณฐาน ความลาดชันของพื้นที่ นิพพรรณ สัตว์ป่า แหล่งน้ำ ภูมิอากาศ ทัศนียภาพ การเข้าถึง ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ การใช้ที่ดิน รูปแบบอาคารสิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ฯลฯ

1.4.2 ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจ เช่น จำนวนประชากร ครัวเรือน การประกอบอาชีพ รายได้ ประวัติการตั้งถิ่นฐาน การปกครอง สภาพปัจจุบัน และแนวโน้ม ฯลฯ

1.4.3 ศึกษาข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว ที่มาของนักท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ลักษณะและพฤติกรรมในการท่องเที่ยว แนวโน้มในการขยายตัวของการท่องเที่ยว ฯลฯ

1.4.4 ศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และความคิดเห็นของผู้ใช้กิจกรรมในพื้นที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ประชาชนพื้นถิ่น นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เอกชน ฯลฯ

1.4.5 ศึกษาแนวทาง นโยบาย แผนงาน ในระดับประเทศ ภาค จังหวัดและท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกาะช้าง หรือหมู่เกาะช้างเคียง ฯลฯ

1.4.6 ศึกษาแนวโน้มต่างๆที่จะมีผลต่อพื้นที่โครงการทั้งข้อดีและข้อเสีย

1.4.7 กรณีศึกษา พื้นที่ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่มีลักษณะปัญหาคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการเพื่อหาแนวทางในการวางแผนและพัฒนา เช่น เกาะสมุย-พะงัน เกาะเสม็ด หมู่เกาะพีพี หรือ เกาะลังกาวิชัยของมาเลเซีย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ข้อมูลเบื้องต้นของสภาพพื้นที่โครงการทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ กายภาพ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่

1.5.2 ทราบความต้องการ ข้อคิดเห็น แนวทาง แนวนโยบาย แผนงานต่างๆ ของ ประชาชน เอกชน และภาครัฐบาล ที่มีต่อการพัฒนาพื้นที่โครงการ

1.5.3 แนวทางในการวางแผนพัฒนาด้านกายภาพ ที่เกิดความสมดุลระหว่างการตั้งถิ่นฐาน การใช้ที่ดินทางเกษตรกรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ การท่องเที่ยว

1.6 การวิเคราะห์และเสนอผลงาน

การวิเคราะห์โดยการใช้ข้อมูลต่างๆที่ทำการศึกษา สัมภาษณ์ สอบถาม และ ข้อมูล
ทุติยภูมิจากแหล่งอื่นๆมาทำการวิเคราะห์ และ เสนอแนวทางในการวางแผนพัฒนาด้านกายภาพ
ประกอบด้วย

1.6.1 สภาพทั่วไปและภาพรวมของพื้นที่ศึกษา

1.6.2 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และกายภาพ ตลอดจนกิจกรรมของประชาชนที่ใช้
ที่ดิน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง

1.6.3 รูปแบบและปัญหาการพัฒนาทางกายภาพ ความคิดเห็นทั่วไป และแนวโน้มการ
พัฒนาด้านกายภาพของพื้นที่

1.6.4 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทาง ในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
และพัฒนาด้านกายภาพสำหรับอนาคต